

BIULETYN

EUROREGIONU GLACENSIS

2/2020

~~Covid-19~~

Przywrócenie kontroli na granicach państwowych

Korki do zamkniętej granicy sięgały 30 km

Wstęp

Papier to cienki, gładki materiał, którego produkcja polega na utwardzaniu włókien. Zazwyczaj używa się do tego naturalnych materiałów bazujących na celulozie. Najczęściej stosowanym i znanym już od 500 lat materiałem jest pulpa wyprodukowana z drewna, przede wszystkim ze świerku. Dlaczego taki wstęp? Niniejszy numer biuletynu jest poświęcony między innymi papierowi. Tak, temu papierowi, który jest obecny pod różnymi postaciami w naszych biurach i w domach. To jedna z tych rzeczy, które bierzemy codziennie do ręki, nie myśląc o jej powstaniu i przeznaczeniu. Bez zastanowienia zgniatamy go i wyrzucamy, gdy jest już niepotrzebny. Nie uświadamiamy sobie, że na każdej kartce papieru został ślad drzewa, z którego został wykonany i przemawiać może do nas także ta niezapisana strona, wystarczy tylko się w nią wczytać.

Wiele mogą nam opowiedzieć te stopy papieru, które zapisane zostały w ciągu dwudziestu czterech lat istnienia Euroregionu. Są na nich uwiecznione nie tylko sukcesy i zawody, ale też losy ludzi, którzy kształtowali jego twarz i wizerunek.

Na jednej z tych kart papieru można przeczytać, że w tym roku mija 20 lat od pojawienia się pomysłu założenia własnej agencji rozwoju regionalnego (RDA). Jej zadaniem jest pomaganie członkom euroregionu w przebrnięciu przez stopy innych papierów, na których zapisano niezrozumiałe czasami rozporządzenia, zalecenia, naki i pytania. Już od dwudziestu lat mamy kogoś, na kim możemy się wesprzeć, poprosić o pomoc czy radę i kto z nami tak ochoczo tworzy nowe góry papierów z różnymi wnioskami. Te zapisane strony pokazują, jak doskonały pomysł narodził się dwadzieścia lat temu.

Istnieją również inne strony, na których możemy przeczytać, że Euroregion musiał się z RDA rozdzielić, ponieważ na innej kartce papieru widniał jeden z tych trudnych do zrozumienia tekstów. Ale pomimo oddzielenia RDA stoi przy nas i jest naszym aniołem stróżem w nawale tych białych stron.

Te lekkie białe arkusze mają ogromną siłę i moc, zawierają bowiem teksty, które wielokrotnie zmieniają los ludzi, przynoszą radość, ale też żal, pouczenie, a czasem rozrywkę. Gdy będziemy coś pisali, nie zapominajmy, że na tej białej kartce muszą się spotkać dwie części duszy, drzewo tę swoją oddało drewnu, a my swoją musimy dać tekstowi.

Miroslav Kocián, Prezes Stowarzyszenia

Osówka świętuje sukcesy

Nowa wystawa multimedialna w Podziemnym Mieście Osówce, zrealizowana w ramach projektu pn. „Tajemnice militarnych podziemi”, świętuje sukces.

W grudniu 2019 roku została zakwalifikowana do finału konkursu „The 2020 Navarino Awards Project”. W 12 kategoriach znalazły się projekty z 29 krajów i 5 kontynentów. Obejmują one atrakcyjne obiekty, placówki, atrakcje i wydarzenia w pomysłowy sposób przewyciężające trudne zadania i oczekiwania w zakresie technologii audiowizualnych. Wystawa w Osówce, która prezentuje cały podziemny kompleks, została wybrana spośród 10 nominowanych w kategorii Visitor Attraction.

Przedstawia zwiedzającym historię i okoliczności powstania obiektu, podobne miejsca w Górach Sowich, atrakcje przyrodnicze itd.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

COVID-19 – wpływ na mikroprojekty

Ze względu na ogólnokrajowe działania związane z koronawirusem COVID-19 pragniemy poinformować o aktualnej sytuacji dotyczącej realizacji mikroprojektów:

Zatwierdzanie projektów – posiedzenie EKS

Ze względu na obecną sytuację tymczasowo zawieszono zatwierdzanie mikroprojektów. Obowiązuje to do odwołania, a informacje o dalszych działaniach będziemy przekazywać w miarę rozwoju sytuacji.

Posiedzenie Euroregionalnego Komitetu Sterującego, które miało się odbyć 13.03.2020 r., zostało **ODWOŁANE**. Mikroprojekty nie będą zatwierdzane do czasu, zanim nie będzie pewności, że realizacja współpracy transgranicznej jest w ogóle

możliwa. O nowym terminie będziemy informować.

Realizacja mikroprojektów

W przypadku, gdy nie można realizować działań we wcześniej zaplanowanym terminie, należy najpierw rozważyć przesunięcie harmonogramu realizacji działań projektu, ograniczenie liczby uczestników lub zmianę formy działania. W przypadku przesunięcia harmonogramu można także wydłużyć termin realizacji mikroprojektu, składając wniosek o zmianę przez system monitorujący MS2014+.

W przypadku, gdy powyższe opcje nie będą możliwe, prosimy o indywidualne konsultacje z Zarządzającym FMP w celu znalezienia innych możliwości realizacji działań projektu.

Mikrobeneficjent powinien podjąć wszelkie starania, aby zminimalizować skutki finansowe odwołania wydarzenia. Wszystkie opłaty anulacyjne i dodatkowe koszty związane z działaniami niezbędnymi w profilaktyce rozprzestrzeniania się koronawirusa będą poddawane ocenie indywidualnej na podstawie wniosku o zmianę (z wyjątkiem zasad określonych w dokumentacji programowej, które nadal obowiązują).

Nabory mikroprojektów

Najbliższy ogłoszony nabór mikroprojektów do osi priorytetowej 2, który trwa do 31.03.2020 roku, zostaje utrzymany, w tym także termin i warunki naboru (można składać tylko mikroprojekty przyczyniające się do osiągnięcia wskaźnika „elementy bogactwa przyrodniczego/kulturowego o podniesionej atrakcyjności”).

Euroregion Glacensis • Panská 1492 • 516 01 Rychnov nad Kněžnou
Tel.: +420 494 531 054 • www.euro-glacensis.cz

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Młyn papierniczy w Dusznikach-Zdroju coraz bliżej wpisu na listę UNESCO

Młyn papierniczy w Dusznikach-Zdroju, jedyny tego typu w Polsce i jeden z najcenniejszych zabytków techniki na Dolnym Śląsku, został zgłoszony na Polską Listę Informacyjną UNESCO.

To pierwszy z kroków, do przyznania obiektowi tytułu światowego dziedzictwa kulturowego.

Jest to równoznaczne z oficjalnym ogłoszeniem kandydatury młyna i rozpoczęciem kolejnego etapu w staraniach o zaliczenie obiektu do najcenniejszych dóbr kultury w skali świata. Dla samego młyna i Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, które sprawuje nad nim pieczę, oznacza to fazę intensywnych przygotowań i serię bardzo drobiazgowych kontroli obiektu.

– *Teraz przed nami kolejne zadania. Musimy zintensyfikować badania historii papiernictwa, nie tylko na obszarze Polski, ale również na świecie. Pozwoli to naszej placówce przekształcić się w międzynarodowy ośrodek gromadzenia i upowszechniania*

Wyniki badań wykorzystamy do opracowania wniosku o wpis piarni na listę UNESCO, w którym nasz obiekt oraz inne europejskie młyny papiernicze zostaną dokładnie scharakteryzowane. Innym niezwykle istotnym zadaniem będzie modernizacja ekspozycji muzealnych pod kątem obsługi znacznie większej liczby zwiedzających niż obecnie. Niezbędne jest również stworzenie odpowiedniej infrastruktury turystycznej w obrębie piarni - m.in. centrum obsługi turystów, punktów gastronomicznych, miejsc parkingowych. Wpis na listę UNESCO wiąże się z kilkukrotnym zwiększeniem liczby zwiedzających. Musimy się na to dobrze przygotować – mówi Maciej Szymczyk, dyrektor Muzeum Papiernictwa.

Papier przez wieki był produktem luksusowym, dlatego właściciele dusznickiego młyna należeli do ludzi niezwykle majątnych. Swą fortuną potrafili się dzielić: często byli pro-

szeni na chrzestnych lub świadków na weselach. Rekordzistką była rządząca piarnią w latach 1779-1802 Antonia Józefa Ossendorf, która do chrztu trzymała ponad 120 dzieci.

Do dziś pozostało ich największe dzieło – najpiękniejszy młyn na świecie, gdyż wiele środków przeznaczyli na jego rozbudowę i upiększanie. Piarnia została wzniesiona w formie dworu szlacheckiego, elewację ozdobiono w czasach wspomnianej Antonii Józefy Ossendorf rozetami i półrozetami oraz pilastrami. Wewnątrz młyna dwa po-

mieszczenia udekorowano polichromiami z motywami roślinnymi i scenami rodzajowymi. Jedna ze scen nawiązuje do biblijnej historii kuszenia Józefa przez żonę Putyfara; to aluzja do właściciela papierni z lat 1772–1779 Józefa Ossendorfa, który podobnie jak biblijny Józef miał być człowiekiem uczciwym i nie uległ na pokusy.

Młyn papierniczy w Dusznikach-Zdroju zaliczany jest do najpiękniejszych budowli przemysłowych na świecie. Właśnie ta cecha jest wykorzystywana przy określaniu wartości obiektu, wyróżniającej go od innych zachowanych do dziś zabytków techniki.

Koncepcja, którą opracowało Muzeum Papiernictwa, przewiduje wpisanie na listę UNESCO pod jedną pozycją kilku najcenniejszych historycznych papierni. Oprócz młyna w Dusznikach, który uznawany jest za najbardziej interesujący, pod uwagę brane są jeszcze papiernie z Czech (Velke Losiny), Niemiec (Homburg) i Francji (Ambert). Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju jest liderem całej grupy.

Listę informacyjną (Tentative List) tworzą obiekty, które państwo zamierza zaproponować do wpisu na właściwą Listę światowego dziedzictwa UNESCO. Dusznicki młyn papierniczy jest szóstym obiektem z Polski, który obecnie znajduje się na Liście informacyjnej. Oprócz niego są tam także: Modernistyczne Śródmieście Gdyni (2019), Bukowe lasy o charakterze pierwotnym w Bieszczadzkim Parku Narodowym (2019), Gdańsk – miasto wolności i pamięci (2005), Kanał

Augustowski (2006) oraz Pienińska dolina Dunajca (2006).

Młyn to prawdziwy, szesnastowieczny pomnik historii. Uzyskanie wpisu na listę UNESCO będzie miało znaczenie dla jego rozwoju i prestiżu. Na Liście znajdują się już trzy dolnośląskie obiekty: Hala Stulecia we Wrocławiu, Kościół Pokoju w Jaworze i w Świdnicy. Wierzę w to, że cały ten długi proces zakończy się dla nas sukcesem, bo muzeum w Dusznikach jest wyjątkową wizytówką Dolnego Śląska i w pełni zasługuje na tytuł światowego dziedzictwa kultury – mówi Czary Przybylski, Marszałek Województwa Dolnośląskiego.

Kraj hradecki ma od bieżącego roku nową Centralę Turystyki

Dnia 28 lutego 2020 roku oficjalnie założono krajską organizację turystyczną kraju hradeckiego (destinační společnost, czyli spółka zarządzająca ruchem turystycznym). Jej powołanie potwierdzili swoimi podpisami burmistrzowie, prezesi rejonowych organizacji turystycznych oraz przedstawiciele kraju samorządowego, Zrzeszenia Informacji Turystycznych RCz oraz Krajskiej Izby Gospodarczej Kraju Hradeckiego. Zadaniem Centrali Turystyki Kraju Hradeckiego (Centrála cestovního ruchu Královéhradeckého kraje, z. s.) będzie koordynacja działań w dziedzinie promocji turystyki oraz wdrażanie strategii kraju hradeckiego w tym zakresie. Roczne dofinansowanie kraju dla tej organizacji wyniesie około dziesięciu milionów koron, a więc mniej więcej tyle samo, ile z budżetu kraju przeznaczano do tej pory na wspieranie ruchu turystycznego. Dodatkowo około trzech milionów koron rocznie powinno być nadal przeznaczanych na wspieranie rejonowych organizacji turystycznych. W gronie członków założycieli jest siedem miast: Hradec Králové, Broumov, Dvůr

Králové nad Labem, Hořice v Podkrkonoš, Jičín, Náchod i Nová Páka. W założeniu organizacji turystycznej partycypowała też Krajska Izba Gospodarcza Kraju Hradeckiego oraz rejonowe organizacje turystyczne. Samorząd Kraju Hradeckiego, zakładając własną organizację turystyczną, dołącza do

większości krajów samorządowych, które posiadają już podobną instytucję ds. wspierania ruchu turystycznego. Wyjątek stanowią kraje liberecki, pilźnieński i ustecki, w których jak na razie nie planuje się powołania tego typu organizacji.

Początek roku pod znakiem targów turystycznych, ale co będzie dalej???

Jak od kilku już lat także rok 2020 rozpoczął się pod znakiem targów turystycznych.

W styczniu i w lutym pomyślnie odbyły się dwie najbardziej znane czeskie imprezy targowe **GO & REGIONTOUR Brno** i **HOLIDAY WORLD & REGION WORLD**. Organizacje turystyczne z obszaru Euroregionu Glacensis miały okazję zdobyć kolejne wyróżnienia za swoje produkty – szczególnie opisane są w następnych artykułach, a na targach w Pradze widoczny był też Euroregion Glacensis. Z naszym zakończo-

nym produktem „Tajemnice militarynych podziemi” wzięliśmy udział z innymi organizacjami międzynarodowymi w tworzeniu sieci w ramach „Enterprise Europe network”. W marcu jednak ruch turystyczny otrzymał poważny cios. W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa COVID-19 momentalnie zatrzymał się zagraniczny i krajowy ruch turystyczny. Odwołano także kolejne ważne targi turystyczne w naszym regionie – Infotour Hradec Králové. A co będzie dalej? To pytanie, na które dziś w czasie dynamicznego rozprzestrzeniania się wirusa nikt nie umie udzielić

odpowiedzi i ja też nie podejmuję się wróżenia z kryształowej kuli. W tych niepewnych czasach warto sobie uświadomić, że jedną z naszych największych wartości jest rodzina. Przyroda daje nam znak, abyśmy się zastanowili, czy pogoń za nieustannym zwiększaniem produkcji, obrotów, podnoszeniem i tak dobrego poziomu zamożności jest głównym celem, dla którego jesteśmy na świecie. Mocno wierzę w lepsze jutro, które może nadejść przy założeniu, że z aktualnej sytuacji wyciągniemy wnioski.

Jaroslav Štefek
Sekretarz Stowarzyszenia

Portal VychodniCechy.info zdobył kolejne wyróżnienie

Od długiego czasu portal zajmuje pierwsze pozycje w konkursach oceniających turystyczną prezentację internetową. Aktualnie zdobył trzecie miejsce w konkursie Wielka Nagroda Turystyczna 2019/2020 w kategorii najlepszy projekt elektroniczny.

Uroczyste ogłoszenie laureatów miało miejsce w pierwszym dniu targów GO & REGIONTOUR w Brnie 16 stycznia 2020 roku. Konkurs co roku ogłasza wydawnictwo COT media wspólnie ze spółką Veletrhy Brno.

Portal VychodniCechy.info to oficjalna internetowa prezentacja turystyczna kraju pardubickiego. Zdaniem członka zarządu Kraju Pardubickiego odpowiedzialnego za turystykę i sport René Živnego to nawet najważniejsze narzędzie marketingowe służące do promocji regionu. Jego poziom doceniają nie tylko użytkownicy, ale także specjaliści. Baza danych portalu obejmuje ponad piętnaście tysięcy obiektów i co roku prezentuje taką samą liczbę wydarzeń.

– *Od czasu uruchomienia w 2006 roku portal kilkakrotnie zmienił już swoją szatę graficzną, udoskonalił i rozszerzył funkcjonalności, zwiłokrotnił bank danych informacji i dodał profil na portalu społecznościowym Facebook. Od ostatniego prze-*

projektowania (2017), które obejmowało także responsywność i zmianę nawigacji, portal jest pozytywnie oceniany ze względu na atrakcyjność wizualizacji i formę przyjazną dla użytkowników. Tworzenie i rozwijanie portalu jest ciągłym procesem, który prawdopodobnie nigdy nie będzie zakończony, cały czas nad nim pracujemy – powiedział René Živný.

Dewizą portalu jest bogata i aktualna zawartość, połączona z innymi systemami informacyjnymi. Jest obsługiwany nie tylko przez informacje turystyczne, ale także przez zarządców obiektów, usługodawców i organizatorów wydarzeń. Obejmuje dziewięć wersji językowych, posiada zintegrowany portal mapowy oraz planer nawet kilkudniowych wycieczek. Przedstawia informacje o programach turystycznych, które są na stronie uporządkowane według grup docelowych i zakresu tematycznego. Dużą atrakcją jest bogata galeria filmików, w tym wirtualnych spacerów po ciekawych miejscach.

Twoja komórka przeniesie cię w Kuksie w czasie 300 lat wstecz Unikatowa aplikacja z rozszerzoną rzeczywistością zdobyła wielką nagrodę turystyczną

Goście barokowego kompleksu w Kuksie niedaleko Dvora Králové mogą odbywać wirtualną podróż w czasie. Z unikatową aplikacją mobilną opartą na rozszerzonej rzeczywistości można się przenieść do XVIII wieku i zobaczyć, jak uzdrowisko wyglądało 300 lat temu. Aplikacja otrzymała Wielką Nagrodę Turystyczną Czech i została już pobrana przez tysiące turystów.

Było tutaj, a już tego nie ma. Ale może być ponownie! W Kuksie istniało słynne uzdrowisko i okazały pałac. Szkoda, że tego nie widzieliście. Teraz jednak goście odwiedzający barokowy kompleks mają wyjątkową okazję – przejść się po Kuksie z nową unikatową aplikacją, która zabiera w podróż w czasie. Na ekranie telefonu komórkowego można się przenieść kilka wieków wstecz. Dzięki aplikacji Visit.More z rozszerzoną rzeczywistością, która nie ma sobie równej w Europie, wystarczy bowiem kilka dobrze nakierowanych kliknięć, by zobaczyć, jak Kuks wyglądał w czasach swojej największej świetności.

Aplikacja pokazuje barokowy kompleks przy wykorzystaniu rozszerzonej rzeczywistości, a najciekawsze miejsca można oglądać, nie wychodząc z domu. Funkcją, która bardzo uatrakcyjnia aplikację dla użytkowników, jest możliwość zmiany obrazu ze współczesnego widoku na wygląd sprzed 300 lat. Wszystkie miejsca opracowano zarówno w obecnym, jak i historycznym kształcie. Dzięki rozwojowi technologicznemu smart telefonów komórkowych technologia rze-

czywistości wirtualnej szybko znajduje swoich sympatyków wśród zwykłych użytkowników. Rzeczywistość wirtualna na razie nie jest zbyt często wykorzystywana w turystyce i zakres aplikacji Kuksu nie ma pod tym względem równego sobie w Europie. *Dlatego też aplikacja zachwyciła jury i wirtualny przewodnik po Kuksie zdobył Wielką Nagrodę Turystyczną Republiki Czeskiej 2019.*

www.ZKUSKUKS.cz

A jak to działa? „Przechodzimy do informacji turystycznej w Kuksie, pobieramy aplikację z AppStore lub GooglePlay, a potem zwiedzamy zabytek i w aparacie

fotograficznym w telefonie komórkowym lub tablecie widzimy cyfrowe rekonstrukcje obiektu Kuks z 1724 roku – wyjaśnia Filip Košťál z Informacji Turystycznej Kuks.

W półgodzinnym spacerze po barokowym kompleksie turyście towarzyszy sam hrabia Szpork. Pokaże on, jak jego zadni goście spędzali tu czas w sezonie uzdrowiskowym, a może też uda się zabrać do domu na pamiątkę jedną z okazałych rzeźb Mateusza Bernarda Brauna. Krótko mówiąc Kuks można poznawać tak jak nigdy do tej pory!

*Filip Košťál,
Revitalizace Kuks*

Projekt BOOSTEE-CE: Online platforma energetyczna OnePlace

Interesuje Państwa, jak planowanie przestrzenne może wpływać na zużycie energii? Planują Państwo modernizację starszych budynków użyteczności publicznej lub budowę nowych?

Zachęcamy do zapoznania się z produktami projektu, w którego realizacji partycypuje Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej NOVUM.

Projekt **BOOSTEE-CE** (Podnoszenie efektywności energetycznej w miastach środkowoeuropejskich za pomocą systemu Smart Energy Management) ma na celu osiągnięcie długofalowego pozytywnego wpływu na efektywność energetyczną w budynkach użyteczności publicznej poprzez działania w zakresie wspierania efektywności energetycznej (EE), inteligentnych pomiarów i zarządzania energią. Do osiągnięcia tego celu partnerzy projektu stworzyli platformę internetową OnePlace, na której wszystkie rezultaty i produkty projektu są gromadzone i prezentowane ekspertom i specjalistom z branży w jasny i poglądowy sposób. Umożliwia ona użytkownikom nie tylko współdzielenie się doświadczeniami, wskazywanie przykładów dobrych praktyk, ale też proponowanie rozwiązań, które mogą być dalej wykorzystywane przez reprezentację polityczną i specjalistów zajmujących się planowaniem przestrzennym.

Platforma internetowa OnePlace umożliwia wyświetlanie informacji z audytów energe-

tycznych w ramach miejskich modeli 3D w celu lepszej oceny, zrozumienia i planowania wykorzystania energii i przepływów energii. Platforma zawiera także podręczniki, narzędzia i sprawdzone procedury służące poprawie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej. Dzięki przydatnym narzędziom, przykładom i metodologiom platforma OnePlace pomaga organom administracji publicznej i doradcom energetycznym właściwie gospodarować energią i uzyskiwać oszczędności energetyczne w budynkach użyteczności publicznej.

Platforma online OnePlace obejmuje cztery moduły, które przedstawiają różne aspekty efektywności energetycznej: zarządzanie energią 3D, energetycznie efektywne miasta, żywy rynek energetyczny, finansowanie efektywności energetycznej:

- **Zarządzanie energią 3D** (3DEMS) to prosta i jednocześnie bardzo skuteczna przeglądarka internetowa GIS, dostarczająca obrazy 3D wybranych grup budynków, z możliwością wyświetlenia dotyczących ich dostępnych informacji energetycznych (zużycia, audytu energetycznego, atrybutów budynków itd.). Celem jest harmonizacja danych w jednej bazie danych i ich wizualizacja bez konieczności instalowania kolejnych programów.
- **Rynek energetyczny** to odpowiednia baza danych online obejmująca informacje o zużyciu energii i sprzęcie zużywającym energię. Moduł pomaga poznać wszystkie działania dotyczące efektywności energetycznej i zużycia, w tym sprzętu AGD, i inteligentnego zarządzania. Łączy klientów interesujących się

projektami dotyczącymi efektywności energetycznej z kwalifikowanymi usługodawcami i ekspertami ds. energii. Baza danych ekspertów zawiera dla każdego uczestniczącego państwa (Austria, Chorwacja, Republika Czeska, Węgry, Włochy, Polska i Słowenia) odpowiednie informacje o ekspertach, którzy wykonują działania w zakresie efektywności energetycznej. Ta baza danych będzie dostępna dla kwalifikowanych dostawców, którzy mogą inwestować w efektywność energetyczną.

- **Miasta efektywne energetycznie** umożliwiają wymianę doświadczeń i przykładów dobrej praktyki w zakresie efektywności energetycznej organom administracji publicznej, gminom i innym podmiotom publicznym. Są tu gromadzone różne rozwiązania i podejścia, które różne miasta europejskie zastosowały w celu poprawiania efektywności energetycznej, pomagając w ten sposób miastom w przygotowywaniu skutecznych strategii i programów efektywności energetycznej.
- **Finansowanie efektywności energetycznej** to atrakcyjna wizualna prezentacja wyników strategii ponadnarodowej i planów finansowych, przykładów dobrej praktyki i praktycznych działań w celu korzystania ze środków krajowych i europejskich. Moduł wspomaga organy administracji publicznej w planowaniu i zapewnieniu finansowania efektywności energetycznej. Przedstawione i analizowane są tu różne metody finansowania inwestycji w efektywność energetyczną w ramach strategii finansowych organów administracji publicznej.

Platforma OnePlace funkcjonuje i można ją znaleźć pod adresem
<https://oneplace.fbk.eu>.

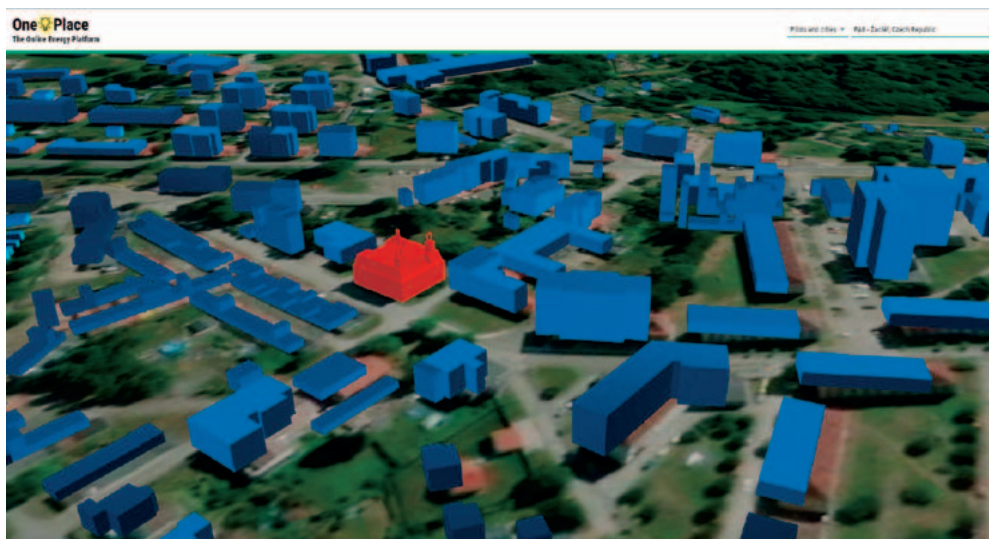
W ramach działań projektu BOOSTEE-CE Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej NOVUM będzie organizować zimą 2020 roku szkolenia i seminaria dotyczące platformy OnePlace i jej funkcji.

Zapraszamy do śledzenia i odwiedzenia stron <http://esus-novum.eu>.

Obserwować nas można także na Facebooku: <https://www.facebook.com/BOOSTEECE> lub na oficjalnych stronach projektu <https://www.interreg-central.eu/Content.Node/BOOSTEE-CE.html>

Projekt dofinansowany jest z programu Interreg CENTRAL EUROPE
ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Przykładowe wizualizacje na platformie OnePlace:

Miasto Žacléř – wizualizacja 3D

Miasto Žacléř – potencjał energii solarnej

Euroregion Glacensis przygotowuje „Strategię rozwoju 2020+”

Euroregion Glacensis przygotowuje się na kolejny okres programowania, w związku z czym rozpoczęto prace nad „Strategią rozwoju 2020+”.

W pierwszej kolejności powstaje społeczno-gospodarcza analiza SWOT. Część analityczna strategii dostarczy wielu informacji z obu stron granicy dotyczących euroregionu i postrzegania współpracy transgranicznej. Projektowa część strategii oparta na analizie społeczno-gospodarczej i opracowanych analizach SWOT po obu stronach granicy umożliwi wyznaczenie przyszłych kierunków rozwoju euroregionu. Cały dokument opracowywany jest przez

ekspertów, a prace są nadzorowane przez Komitet Sterujący ds. Strategii, w którego skład wchodzi przedstawiciele samorządów. Wspólny dokument strategiczny stworzy warunki do dalszego trwałego rozwoju współpracy transgranicznej i wspierania działalności podmiotów podejmujących współpracę transgraniczną na terenie Euroregionu Glacensis i będzie obowiązkowym dokumentem przy składaniu wniosku o globalny grant na zarządzanie Funduszem Mikroprojektów 2021-2027. W trakcie realizacji drugiego etapu w regionach zostaną zorganizowane warsztaty konsultacyjne wspólnego Komitetu Sterującego ds. Strategii i pracowników biur EG. W trakcie

warsztatów będą przedstawiane i konsultowane proponowane cele, priorytety i przyszłe działania Euroregionu Glacensis zapisane w strategii.

Opracowana analiza społeczno-gospodarcza i analiza SWOT obu części euroregionu zostanie w kwietniu 2020 roku umieszczona na naszych stronach www.euro-glacensis.cz/strategie

Prace nad strategią zakończą się do grudnia 2020 roku.

Sekretariat Euroregionu Glacensis

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

Aktualnie o programie Interreg V-A Republika Czeska – Polska

Program współpracy transgranicznej Interreg V-A Republika Czeska – Polska pomyślnie kontynuuje realizację wielu projektów zatwierdzonych do dofinansowania.

Jesienią 2019 roku zamknięto ostatni nabór do osi priorytetowej 4 – Edukacja i kwalifikacje. Projekty były w styczniu oceniane przez Wspólny Panel Ekspertów, a w lutym zatwierdzane przez Komitet Monitorujący. Był to ostatni nabór wniosków projektowych. Praca instytucji zapewniających realizację Programu coraz bardziej skupia się teraz na kontroli i obsłudze administracyjnej zatwierdzonych już projektów oraz na przygotowaniach do nowego okresu programowania.

Dnia 19 lutego 2020 roku odbyło się 15. posiedzenie Komitetu Monitorującego, w ramach którego omówiono następujące punkty:

1. Aktualny stan wdrażania Programu
2. Istotne zmiany w projektach
3. Rekomendacja dofinansowania projektów Pomocy Technicznej

4. Rekomendacja projektów w osi priorytetowej 3
5. Zatwierdzenie rocznych planów komunikacji
6. Informacje dotyczące nowego okresu programowania 2020+
7. Aktualne informacje nt. płatności i MS2014+

Na zakończenie pragniemy Państwa zaprosić na dwa największe wydarzenia dla publiczności planowane w ramach Programu w bieżącym roku:

Fundusze europejskie w życiu codziennym
– 30. 05. 2020 r. w Ostrawie, Dolní oblast Vítkovice

Wydarzenie roczne
– 12-19. 09. 2020 w Ołomuńcu i Paczkowie

Szczegółowe informacje o tych wydarzeniach będą umieszczane na stronach internetowych naszego Programu www.cz-pl.eu.

Maciej Molak, kierownik WS

Kursy języka polskiego i czeskiego

1. Sposób rekrutacji uczestników polsko-czeskich kursów

W ramach projektu będą realizowane 3 roczne kursy języka polskiego i czeskiego łącznie dla 300 uczestników. Podczas jednego kursu zostanie przeszkolonych 50 uczestników z Polski i 50 uczestników z Czech, czyli łącznie 100 osób.

Organizacje delegujące: sektor non-profit – kwalifikowalni wnioskodawcy w OP 4 – gminy, związki gmin, organizacje non-profit, izby branżowe, stowarzyszenia itp.

Uczestnicy: osoby zajmujące się działaniami w ramach współpracy transgranicznej i mające kontakt z turystami w organizacji delegującej, czyli na przykład menadżerowie projektów transgranicznych, burmistrzowie, pracownicy informacji turystycznych, pracownicy muzeów, przedstawiciele szkół itp.

Zasięg terytorialny: obszar administracyjny EUWT NOVUM (województwo dolnośląskie, kraj liberecki, kraj hradecki, kraj pardubicki, kraj ołomuniecki) oraz organizacje z siedzibą na wskazanym terenie.

Sposób rekrutacji: osoby zainteresowane będą się zgłaszały za pośrednictwem partnerów projektu.

Osoby zainteresowane z kraju libereckiego

Europejskie Ugrupowanie Współpracy Transgranicznej NOVUM,
Miroslav Vlasák, e-mail: miroslav.vlasak@euwt-novum.eu.

Osoby zainteresowane z krajów hradeckiego, pardubickiego i ołomunieckiego

Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladská – Euroregion Glacensis,
Jaroslav Štefek, jaroslav.stefek@euro-glacensis.cz.

Osoby zainteresowane z ziemi wałbrzyskiej

Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Bernadeta Tambor, btambor@eg.ng.pl.

Osoby zainteresowane z ziemi jeleniogórskiej

Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Aneta Mędza, aneta.medza@karr.pl.

2. Opis jednego cyklu kursu

Liczba uczestników kursu:

100 osób – 50 z Polski i 50 z Czech.

Czas trwania kursu: 10 miesięcy, tzw. jeden rok szkolny, uczestnicy będą za każdym razem uczestniczyć w jednym roku szkolnym trwającym od września do czerwca (1 kurs = 10 miesięcy).

Przebieg zajęć: zajęcia rozpoczną się we wrześniu za pośrednictwem modułu e-learningowego. Po zdobyciu pewnego poziomu wiedzy w drugiej połowie roku szkolnego zostanie dla wszystkich uczestników zorganizowane jedno wspólne trzydniowe spotkanie.

Ze względu na dopasowanie terminów i konieczność podziału dużej liczby uczestników zorganizowane zostaną 2 spotkania dla 50 uczestników (25 PL i 25 CZ). Uczestnicy kursów spotkają się w jednym miejscu na 3 dni (z noclegiem) i będą uczestniczyć w całonocnych intensywnych zajęciach z lektorem, przyswajając w praktyce wiedzę zdobytą w ramach e-learningu. Po trzydniowych zajęciach praktycznych kurs będzie kontynuowany w formie e-learningowej do czerwca, gdy zakończy się rok szkolny. Kurs będzie zakończony jednodniowymi podsumowującymi warsztatami.

Zapisanie się na kurs e-learningowy jest jednoznaczne ze zobowiązaniem się do wzięcia udziału w dwóch wyżej wymienionych spotkaniach (3-dniowe spotkanie z lektorem oraz warsztaty podsumowujące).

RUBRYKA

Baza członkowska rozszerza się – przedstawiamy nowych członków Moravská Třebová

Miasto zostało założone w połowie XIII wieku przez czeskiego szlachcica Boreša z Rýzmburka, a pierwsza pisemna wzmianka o nim pochodzi z 1270 roku. Jako typowe miasto kolonizacyjne Moravská Třebová charakteryzuje się regularną zabudową z prostokątnym układem ulic i kwadratowym rynkiem. Największy rozkwit odnotowało w XV-XVII wieku w czasach panowania szlachty z Boskovic i Ladislava Veleny z Žerotína, gdy zostało po pożarach odbudowane, rozbudowane i otoczone murami miejskimi.

W tym okresie miasto służyło jako ośrodek sztuki i edukacji humanistycznej, zdobyło nawet przydomek Morawskie Ateny. Po bitwie pod Białą Górą nowym właścicielem posiadłości morawskotrzebowskijskiej został ród Lichtenszteinów. Miasto utraciło sławę i blask, lecz zyskało nowy wygląd dzięki zabytkom w stylu barokowym. W życiu gospodarczym miasta ważną rolę zawsze odgrywała produkcja włókiennicza. Znaczny rozwój tej branży, reprezentowanej tu w przeszłości przez sukienników i płócienników niemieckiego pochodzenia, nastąpił w XVII wieku i osiągnął szczyt w kolejnych dwóch stuleciach. Zasadniczy wpływ na obecny kształt miasta miał katastroficzny pożar w 1840 roku, który zniszczył 186 budynków i dużą część pałacu. Podobnie jak niedalekie Svitavy także Moravská Třebová, należąca do Sudetów, odczuła burzliwe dzieje pierwszej połowy XX wieku. W czasie drugiej wojny światowej

miasto stało się częścią Rzeszy Niemieckiej, a po zakończeniu konfliktu wojennego także stąd wysiedlano ludność niemiecką.

Czy wiecie, że... wieża ratuszowa z 1521 roku, która została w obecnym kształcie dobudowana w 1764 roku, nie ma fundamentów. Smukła ośmioboczna wieża z podwójną cebulastą kopułą zwieńczona jest proporcem z orłem morawskim.

Zwiedzanie miasta – propozycje

Zwiedzanie Morawskiej Třebovej, której zabytkowe centrum i pobliskie Wzgórze Krzyżowe (Křížový vrch) są elementem miejskiej strefy ochrony konserwatorskiej, rozpoczynamy przy budynku ratusza na placu T.G.

Masaryka. Późnogotycki budynek zbudowany w latach 1521-1523 został przebudowany w stylu renesansowym w drugiej połowie XVI wieku. We wnętrzach ratusza zachowały się sklepienia krzyżowe i sieciowe, konsole renesansowe i portale, na tylnej pierzei jest także arkada z typową dekoracją sgraffitową. Pośrodku rynku stoi kolumna morowa z cenną dekoracją rzeźbiarską zbudowana w latach 1717-1718 przez ołomunieckiego rzeźbiarza Jana Sturmera.

W historycznym centrum Morawskiej Třebovej zachował się okazały zespół kamienic mieszczkańskich z późnogotyckimi i renesansowymi maashausami. To przestronne pokoje zajmujące całą przednią część parteru kamienicy, które służyły do prowadzenia działalności rzemieślniczej lub handlowej. Do najcenniejszych należy budynek nr 35 na rynku z bogato zdobionym półwałkowym wykuszem. Kolejne cenne kamienice z maashausami znajdują się na rynku pod nr 16, 22, 27, 29, 33 i 37.

Przez przejście pod wieżą ratuszową przechodzimy na plac Kościelny (Kostelní náměstí), nad którym góruje kościół parafialny pw. Wniebowzięcia Maryi Panny. Początkowo gotycki kościół z XIII wieku został po pożarze w 1726 roku przebudowany w stylu barokowym. W bogato zdobionym wnętrzu można obejrzeć wybitne prace rzeźbiarskie S. Tischlera, alegorie wiary i nadziei, umieszczone w kaplicy Świętego Krzyża. Cenne są także freski J. T. Suppera i jego syna Sylwe-

Brama Czasu

stra na sklepieniu nawy i w kaplicy Loretańskiej. Na rynku znajduje się budynek szkoły łacińskiej dobudowany w 1566 roku.

Z placu Kościelnego idziemy po schodach ulicą Gorazdova, skąd roztaczają się widoki na nowy ośrodek rekreacyjny Knížecí luka. Stąd kilka kroków dzieli nas od nowoczesnej Bramy Czasu (2013), która jest punktem początkowym nowo zbudowanej Drogi od renesansu do baroku. Ścieżka edukacyjna łącząca najważniejsze zabytki miasta prowadzi do zrewitalizowanych ogrodów pałacowych, które zachęcają do relaksu i zaczerpnięcia energii. Przez Bramę Wejściową, której portal, pochodzący z 1492 roku, jest uważany za jeden z najcenniejszych zabytków renesansu na północ od Alp, przejdziemy na dziedziniec pałacu.

Z pałacu idziemy przez północne wejście przez plac Rybní náměstí, przechodzimy koło płyt powodziowych na kamiennym moście przez rzekę Třebůvka, które przypominają katastrofalne w skutkach powodzie w latach 1663 i 1770. Przejściem podziemnym pod główną drogą idziemy dalej w stronę Schodów Martwych (Schody mrtvých, 1575), których portal zdobią znaki boskovickego siedmiozębnego grzebienia i morawskiego orła. W drodze na Krzyżowe Wzgórze mijamy zespół rzeźb Chrystus na Górze Oliwnej (1718) oraz cztery barokowe kaplice (1723) na wielobocznej podstawie z mansardowymi dachami. W najwyższym punkcie naszego zwiedzania można obejrzeć zespół

rzeźb Kalwarii ukończonych w 1731 roku. Autorem unikatowego dzieła, które pod względem jakości można porównać z twórczością Mateusza Brauna, jest już wspomniany pochodzący ze Svitav S. Tischler. Nagrodą za wejście na Wzgórze Krzyżowe będzie też piękny widok na miasto i okolice.

W drodze powrotnej zwiedzimy cmentarz i kościół Podwyższenia Świętego Krzyża z 1505 roku, który na początku XVII wieku poddano szeroko zakrojonej przebudowie. Sklepienie i ściany prezbiterium kościoła pokryte są freskami ukończonymi przez J. T. Suppera w 1755 roku. Na zewnętrznych murach kościoła umieszczone są renesansowe kamienne nagrobki znalezione w podłodze podczas remontu drewnianych ławek. Kolejne cenne nagrobki z przełomu XVI i XVII wieku znajdują się w lapidarium w kaplicy św. Małgorzaty w stylu empire, mieszczącej się przy wschodniej ścianie muru cmentarnego.

Po powrocie na plac T. G. Masaryka udajemy się ulicami Cihlářova i Svitavská do barokowego kościoła św. Józefa i klasztoru franciszkanów, których budowa trwała w okresie 1680-1748. Nad wejściem do klasztoru, który przeznaczeniu, umieszczona jest cenna rzeźba św. Józefa z 1721 roku dłuta J. A. Hainza. W parku naprzeciwko klasztoru stoi budynek muzeum miejskiego zbudowany w latach 1904-1906 w stylu neorenesansowym.

Czy wiecie, że... Morawską Třebovą można obejrzeć także z wysokości. Wystarczy wejść na galerię wieży widokowej Pastýřka wznoszącej się na wzgórzu Paštvisko na południe od miasta.

Pałac Moravská Třebová

Prawdziwą perłą Morawskiej Třebovej jest pałac zbudowany w miejscu dawnego zamku z XIII wieku. U schyłku XV wieku rozpoczęto jego przebudowę na renesansowy pałac. Unikatem jest wczesnorenesansowa brama z 1492 roku z medalionami Ladislava z Boskovic i Magdaleny z Dubé, jeden z najstarszych zabytków w Czechach. Obecny kształt budowli to efekt przebudowy prowadzonej od początku lat 90. minionego stulecia, po której pałac ponownie należy do największych renesansowych perełek Europy Środkowej. W pałacu przygotowano pięć stałych wystaw – „Średniowiecza sala tortur”, „Laboratorium alchemiczne mistrza Bonaciny”, „Skarby Morawskiej Třebovej”, „Jak żyło się na wsi” oraz wystawę geologiczną „Kolorowa planeta”.

Czy wiecie, że... Egipcjanka Heretet, której mumię można obejrzeć w miejscowym muzeum, pochodziła z Al-Lahun i żyła w okresie 22. dynastii (ok. 945-715 lat p.n.e.). Dzięki przeprowadzonej analizie antropologicznej z wykorzystaniem tomografii komputerowej i późniejszej rekonstrukcji twarzy można poznać z prawdziwy wygląd egipskiej księżniczki, która żyła kilka tysięcy lat temu.

Muzeum egipskiej księżniczki

W muzeum miejskim można obejrzeć unikatowe pozaeuropejskie zbiory Hozmaistera. Elementem ekspozycji, w której dominuje sarkofag z mumią księżniczki Heretet, są także japońskie miecze samurajskie i wiele innych cennych artefaktów z Indii, Birmy i Tybetu, które przekazał do muzeum pochodzący z Morawskiej Třebovej podróżnik i mecenas

Ludwig Vincenc Holzmaister (1849-1923). Po praskim Muzeum Náprstkovo lokalne egipskie zbiory są największymi tego rodzaju w Czechach.

Do Morawskiej Třebovej po aktywny wypoczynek i relaks

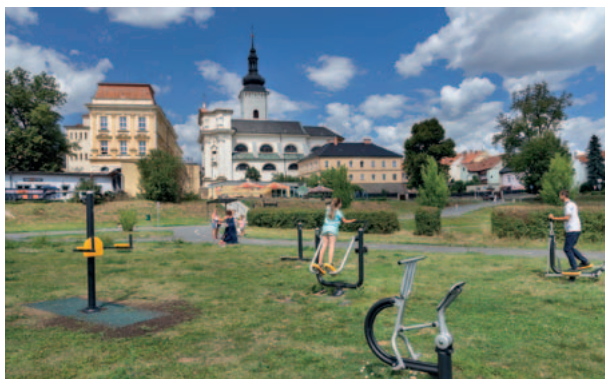
Lubicie aktywnie spędzać wolny czas? Zapraszamy do Morawskiej Třebovej. Wśród miejscowych atrakcji jest też aquapark. Znajduje się tu basen pływacki z czterema torami, basen rekreacyjny z grzybkiem wodnym, gargulcami, dyszami ściennymi, leżankami z masażem powietrznym, a także basen kołyszący. Są też zjeżdżalnie i ślizgawki o długości 29 metrów. Woda w basenach jest ogrzewana, a na terenie kompleksu jest także punkt gastronomiczny oraz pozbawiony barier architektonicznych chodnik doprowadzający.

Po zabawie w wodzie można przenieść się do kompleksu Knížecí louka. Tu można skorzystać z toru na rolki o długości ponad 1,8 km, ścieżki rowerowej, części relaksacyjnej z urządzeniami do ćwiczeń oraz nowo otwartej kawiarni z zapleczem dla gości. W części relaksacyjnej znajduje się biocentrum z zespołem stawików, częściowo połączonych nowo uregulowanym korytem rzeki Třebůvky z wieloma meandrami. Z południowej strony nad Książęcą Łąką (Knížecí louka) wznosi się wieża widokowa Pastýřka.

Popularnością wśród turystów pieszych i ro-

werowych cieszą także Hřebečské ścieżki górnicze. Unikatowa sieć ścieżek edukacyjnych przeznaczonych dla pieszych i rowerzystów z kilkoma platformami widokowymi, wieżami widokowymi i zabytkami techniki przybliży historię działalności górniczej w Hřebcu. Pospacerować można wśród pięknej przyrody po terenach, które dzięki swojemu bogactwu naturalnemu zapewniały utrzymanie wielu pokoleń mieszkańców regionu. A dla lubiących tak zwaną ciemną turystykę mamy jedną specjalną propozycję. To Krzyżowe Wzgórze z Kalwarią i wyjątkowym cmentarzem. Wykorzystywane jest ono od ponad 500 lat, znajdują się tam budowle i nagrobki o dużych walorach artystycznych i historycznych i pod wieloma względami można go uważać za wyjątkowe w skali całego kraju. Można udać się ścieżką edukacyjną na przykład do nagrobka rodziców morawskotrzebovskiego kata Bohla lub na punkt widokowy U plačící Anny (Pod płaczącą Anną). To romantyczne miejsce nawiązuje do ballady mówiącej o historii nieszczęśliwej miłości Anny Gläserovej i Josefa Herknera. Anna na życzenie rodziców musiała wyjść za innego i po niespełna roku nieszczęśliwego małżeństwa zmarła. Josef po kryjomu wykopał z grobu ciało ukochanej i przeniósł je do swojego ogrodu na zboczu Krzyżowego Wzgórza.

www.moravskatrebova.cz

RUBRYKA

Baza członkowska rozszerza się – przedstawiamy nowych członków Powiat Dzierżoniowski

Jeśli marzyłeś o miejscu, w którym wypoczniesz będąc jednocześnie w górach i nad wodą, to Powiat Dzierżoniowski jest tym czego szukałeś. Przyjeżdżając do nas możesz spędzić czas w Górach Sowich, gdzie na turystów czekają ścieżki rowerowe i piesze, wyciągi narciarskie oraz wyjątkowe krajobrazy. Dla miłośników wody i przyrody mamy między innymi Jezioro Bielawskie, Arboretum Wojsławice, kilometry ścieżek przyrodniczych oraz wiele widokowe, z których podziwiać można piękno całego regionu.

Będąc tutaj szczególnie warto zwiedzić:
Turystyczną Wielką Piątkę Powiatu Dzierżoniowskiego

WIELKA SOWA

Góry Sowie to wspaniałe miejsce dla osób aktywnych oraz poszukujących wytchnienia. Są one idealnym miejscem do uprawiania turystyki pieszej, ale także rowerowej na świetnie przygotowanych trasach Strefy MTB Sudety. Dzięki licznym wyciągom oraz trasom do narciarstwa biegowego, Góry Sowie są rajem dla narciarzy zjazdowych i biegowych.

Osoby spragnione wypoczynku w otoczeniu przyrody, z pewnością napotkają tutaj jelenie, lisy i sarny, a także muflony i oczywicie sowy. Jednak o każdej porze roku tysiące turystów odwiedza Góry Sowie, aby stanąć na ich szczycie zwanym Wielką Sową (1015 m.n.p.m). Jak magnes przyciąga w to miejsce zabytkowa wieża widokowa. Przez wiele uznawana jest za najpiękniejszą wieżę widokową na Dolnym Śląsku. Z jej korony rozpościera się widok na całe Sudety od Pasma Jaseników na wschodzie do Gór Izerskich na zachodzie. Z Wielkiej Sowy zajrzemy więc do naszych sąsiadów Czechów, a przy dobrej pogodzie dostrzeżemy między innymi Wrocław i Legnicę.

JEZIORO BIELAWSKIE

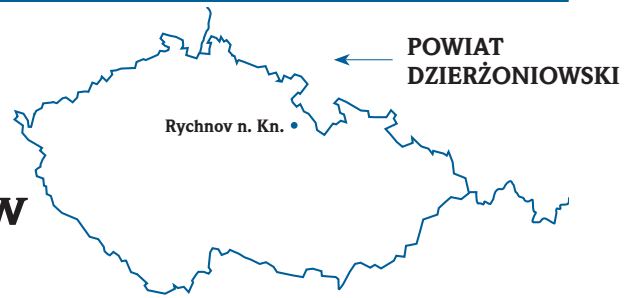
Jezioro Bielawskie - malowniczo położony akwen wodny z piaszczystą i strzeżoną plażą, wyspą, mołem, boiskami sportowymi oraz siłownią plenerową. To tutaj wypożyczysz kajak, rower wodny lub łódkę i popływasz podziwiając widok najstarszych gór Europy - Gór Sowich. Największą atrakcją Jeziora Bielawskiego jest piaszczysta plaża oraz Basen Familijny z dwoma nieckami, brodzikiem, wodnym placem zabaw oraz zjeżdżalnią. Będąc nad Jezioro Bielawskim nie sposób nie spacerować się po moło prowadzącym na wyspę. Na wyspie wypocząć można na trawie, w domkach turystycznych lub posiedzieć na pomostach. Zachęca ona

również do rodzinnego grillowania. Obok kąpieliska znajduje się przystań, z której wyruszyć można na jezioro kajakiem lub rowerem wodnym. Dla aktywnych dostępny jest również Wake Park Bielawa.

ARBORETUM WOJSŁAWICE

Oficjalnie założone w 1811 roku, choć jego historia sięga aż XII wieku. Bogate w ciekawe okazy roślin. Kwitnące od wiosny do jesieni. Przesycone zapachami rhododendronów, liliowców i hortensji. Edukujące, relaksujące, uspokajające, kojące. Arboretum w Wojsławicach, którego opiekunem jest Uniwersytet Wrocławski to jedna z najwięk-

szych atrakcji Powiatu Dzierżoniowskiego. Na ponad 60 hektarach rośnie tutaj prawie 10 tysięcy odmian drzew, krzewów i bylin. Ogród botaniczny słynie z najstarszej i największej w Polsce kolekcji azalii i rododendronów. W ciągu kilku ostatnich lat arboretum znacznie się rozrosło i poza roślinami eksponuje również Georetum - historię geologiczną okolic przedstawioną na podstawie zgromadzonych tutaj gładów, płyt i kamieni. Są tu również sady owocowe oraz pieczołowicie odrestaurowane, historyczne budynki gospodarcze z folwarkiem z 1844 roku i kuźnią kołową na dziedzińcu ogrodu.

MŁYN HILBERTA

Młyn Hilberta powstał w latach 40-tych XIX wieku. Został zbudowany i prowadzony przez

członków rodziny Hilbert do II wojny światowej. W latach trzydziestych XX wieku obiekt został rozbudowany i znacznie unowocześniony. Wyposażono go w napęd elektryczny. Należał do największych tego typu na Dolnym Śląsku. Po II wojnie światowej był w zarządzie Armii Czerwonej, a następnie użytkowany przez zmieniające się przedsiębiorstwa państwowe. Bez modernizacji i istot-

nych zmian w wyposażeniu pracował do końca 2016 roku. Zachował się w pełni kompletny, obrazujący poziom rozwoju techniki młynarskiej z lat trzydziestych XX wieku. W ramach Działalności Fundacji Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego na Śląsku, obiekt został przekształcony w Muzeum Młynarstwa.

SIEĆ TRAS ROWEROWYCH

Dzięki ukształtowaniu terenu i świetnie przygotowanym trasom, Powiat Dzierżoniowski jest doskonałym miejscem dla cyklistów. Amatorzy tej formy aktywnego odpoczynku znajdą tutaj szlaki poprowadzone wśród niewielkich pagórków, zieleni okolicznych pól, zabytków architektury i ciekawych, pełnych uroku zakątków ze wspaniałymi widokami na Kotlinę Dzierżoniowską i panoramami Gór Sowich. Bardziej wymagający rowerzyści mogą skorzystać z wielu górskich tras poprowadzonych wśród szczytów i dolin Górach Sowich. Są to szlaki turystyczne i krajobrazowe ale również trudniejsze i bardziej wymagające trasy MTB stworzone, utrzymywane i udoskonalane przez Stowarzyszenie Strefa MTB Sudety. Wszystkie trasy są oznakowane i utrzymywane przez cały sezon. Łączna długość tras rowerowych to ponad 700 km.

Więcej wrażeń zapewnią też inne atrakcje:

STREFA MTB SUDETY – największy i najszybciej rozwijający się system górskich tras rowerowych w Polsce.

WIEŻA WIDOKOWA NA GÓRZE PARKOWEJ – na wieżę prowadzą 3 szlaki spacerowe o zróżnicowanym stopniu trudności oraz ścieżka przyrodniczo-edukacyjna „Góra Parkowa.”

TRAKT SMOKA – jest trasą turystyczną prowadzącą po najciekawszych obiektach Dzierżoniowa. Można ją pokonać samodzielnie, kierując się charakterystycznym wizerunkiem smoka.

TRAKT DIORY – jest trasą turystyczną, będącą zarazem ścieżką edukacyjną ukazującą dziedzictwo dawnych zakładów radiotechnicznych „Diora”.

SZKOŁA LEŚNA – to terenowy ośrodek edukacyjny w Bielawie, położony w bezpośrednim sąsiedztwie parku krajobrazowego Gór Sowich. Placówka promuje wśród młodych ludzi postawy proekologiczne i stanowi element opracowanej przez miasto strategii edukacji ekologicznej.

TRAKT LINOWY I TRASA KAJAKOWA – w otoczeniu przyrody, pięknych mostów i urokliwej fontanny, można popływać kajakiem lub rowerem wodnym.

WIEŻA RATUSZOWA – liczy 47 m wysokości, a z jej tarasu widokowego podziwiać można panoramę całej Kotliny Dzierżoniowskiej z Górami Sowimi, Masywem Ślęzy, Wzgórzami Kiełczyńskimi i Gilowskimi.

WIEŻA WIDOKOWA KOŚCIOŁA – znajduje się w czołówce najwyższych wież kościelnych w Polsce i liczy 101 m. Żeby zdobyć jej szczyt trzeba pokonać ponad 300 schodów wachlarzowych.

MUZEUM MIEJSKIE DZIERŻONIOWA – powstało w 2011 roku, na wystawach stałych zobaczyć można zbiory kartograficzne i dokumenty dotyczące Dzierżoniowa i okolicznych miejscowości.

KOŚCIÓŁ ŚW. JERZEGO W DZIERŻONIOWIE – najwcześniejsza wzmianka źródłowa pochodzi jednak z 1258 r. Jest najstarszą, historyczną budowlą w mieście.

Trakt smoka

Szkoła leśna

Wieża widokowa kościoła

Trakt linowy i trasa kajakowa

DLA AKTYWNYCH

Powiat Dzierżoniowski jest miejscem, w którym odbywa się wiele wydarzeń o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym. Część z nich ma nawet status kultowych. **Od siebie szczególnie polecamy:** Bieg Gladiatora, Sudeckie Żagle, Lines of Bielawa, Miodobranie, Puchar Strefy MTB Sudety, Sowi Bieg, FOLKOVE – Przegląd Zespołów Folklorystycznych, Future Pace Battle, Otwarcie sezonu turystycznego na Wielkiej Sowie

Zapraszamy do Powiatu Dzierżoniowskiego!

Kontakt:

Biuro Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki
Starostwa Powiatowego w Dzierżoniowie, Rynek 27, 58-200 Dzierżoniów,
tel. 74 831 66 01, e-mail: promocja@pow.dzierzoniow.pl

Miasto Rychnov nad Kněžnou, w którym swoją siedzibę ma Euroregion Glacensis, ma nową bibliotekę

Wielu z Państwa przez cały rok śledziło zmiany, jakie zachodziły w budynku dawnego kina, które stopniowo przekształcało się w nowoczesną bibliotekę miejską. W końcu nadeszła chwila przeniesienia książek z ciasnych już pomieszczeń Centrum Społecznego w wygodne miejsce spełniające najwyższe standardy biblioteczne.

Na początku lutego rozpoczęto przeprowadzkę ponad 100 000 książek na nowe półki wypożyczalni i nowoczesnych magazynów. Wszystko przebiega płynnie i książki są układane na swoich miejscach, w których czytelnik łatwo je odnajdzie. Czytelnicy coraz częściej korzystają z możliwości wybierania książek on-line z katalogu Tritius, rezerwują je, a potem tylko czekają na sms lub email informujący o książce przygotowanej do odebrania. Wszyscy z pewnością docenią też kolejną nowość – możliwość oddania

przeczytanej książki do biblioboksu o każdej porze dnia i nocy. Będzie on funkcjonował od dnia uruchomienia nowej biblioteki. Nowa biblioteka jest cały czas tematem wielu dyskusji na portalach społecznościowych. Dla niektórych jest zbędna, dla innych stanowi ważny element życia. To, czy biblioteka jest lub nie jest zbędna, można ocenić na podstawie poniższej statystyki. W 2019 roku biblioteka odnotowała 31.504 gości, w tym 6.155 czytelników powyżej 15. roku życia. Czytelnicy ci wypożyczyli w 2019 roku łącznie 69.537 książek i 7.801 czasopism. W 2019 roku biblioteka zorganizowała łącznie 61 wydarzeń – 19 dla dorosłych i 42 dla dzieci. Najbardziej udanym wydarzeniem dla dorosłych było jednoznacznie talk show Zbigniewa Czendlika „Postel, hospoda, kostel” (Łóżko, pub, kościół), w którym uczestniczyło 310 gości. Dla dzieci najbardziej udanym wydarzeniem było „S knížkou v pohodě” (Z książką za pan brat),

na którym w jednym dniu odnotowano łącznie 346 dzieci.

Cieszymy się, że w nowej bibliotece zaferujemy nie tylko piękne pomieszczenia wypożyczalni, jasną czytelną i możliwość zakupu kawy, ale także salę wielofunkcyjną dla 80 osób. Dnia 29 kwietnia 2020 roku zapraszamy na promocję książki Martina Daneša pt. Rozsypaná slova (Rozsypane słowa), która opowiada o ostatnich latach życia Karla Poláčka. Ponadto 21 maja we współpracy z organizacją SPLAV, z.s. przygotowujemy wykład pt. „Výchova dětí v digitální krajině” (Wychowanie dzieci w cyfrowym świecie). Na zakończenie chcemy podziękować firmie Stěhování PeChy, a szczególnie panom Viktorowi Budínskiemu i Dawidowi Vojtowi za doskonałe podejście i pomoc przy tak trudnej przeprowadzce naszej biblioteki.

*Naděžda Kaločová,
kierownik biblioteki*

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Gdzie wykorzystano środki z programu transgranicznego w projektach inwestycyjnych?

Dostępność transgraniczna Hanusovice – Stronie Śląskie – Projekt był realizowany przez Powiat Kłodzki wspólnie z Krajem Olomunieckim. Po polskiej stronie granicy przedmiotem realizacji projektu była przebudowa drogi powiatowej nr 3230D prowadzącej z miejscowości Stronie Śląskie przez Bolesławów do granicy państwa na długości 7,70 km. Prace budowlane obejmowały wymianę nawierzchni jezdni wraz z podbudową, przebudowę dwóch skrzyżowań, budowę nowych chodników oraz kładki dla pieszych, budowę nowej drogi jednokierunkowej pełniącej funkcję tzw. obwodnicy Bolesławowa długości 0,444 km oraz budowę nowego obiektu mostowego.

Poprawa transgranicznej dostępności pogranicza polsko czeskiego w obrębie Gór Stołowych

Celem projektu było wzmocnienie potencjału turystycznego obszaru pogranicza polsko czeskiego (Powiatu Kłodzkiego oraz Kraju Kralowohradeckiego) oraz zwiększenie jego odwiedzalności przez turystów. Po polskiej stronie granicy przedmiotem realizacji projektu była modernizacja dróg powiatowych: nr 3241D Łężyce – Duszniki Zdrój długości 8,641 km (skrzyżowanie z DK8 – Łężyce- skrzyżowanie z DW387 Karłów), nr 3242D długości 4,219 km (Łężyce – Złotno – Szczyt- na) oraz 3333D długości 5,612 km (Granica Państwa – Ostra Góra – Karłów).

Poprawa dostępności transportowej Gór Orlickich i Bystrzyckich

Projekt jest realizowany przez Powiat Kłodzki wraz z Krajem Kralovehradeckim. Po polskiej stronie granicy przedmiotem realizacji projektu jest modernizacja drogi powiatowej nr 3236D Spalona – Nowa Bystrzyca – Bystrzyca Kłodzka długości 14,858 km. Inwestycja podzielona została na dwie części, tj. odcinek miejski przez Bystrzycę Kłodzką długości 4,291 km (ul. Kolejowa – Pl. Szpitalny - ul. Międzyłęśna - ul. Wojska Polskiego) oraz odcinek pozamiejski długości 10,567 km (ul. Wojska Polskiego – Stara Bystrzyca- Nowa Bystrzyca- Spalona – DW389).

Gdzie skorzystano ze środków z Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie?

Mikroprojekt nr CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_008/0001774
Tytuł projektu: „Słowem i obrazem“
Wnioskodawca: Biblioteka Miasta Police nad Metují
Partner projektu: Miejska Biblioteka Publiczna im. Cypriana Kamila Norwida w Świdnicy

Projekt miał na celu wsparcie twórczości regionalnych autorów. W jego ramach zorganizowano warsztaty dla początkujących autorów – pisarzy i ilustratorów z polskiej i czeskiej strony. Wydano również dwie książki – jedną autora polskiego i drugą czeskiego z tekstem w obu językach. W projekcie zaplanowano również prezentację tych książek podczas spotkań literackich z czytelnikami bibliotek w Świdnicy po polskiej stronie i w Policy nad Metují po czeskiej stronie.

Mikroprojekt nr CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_008/0001807
Tytuł projektu: „Sport i kultura nas bawią“
Wnioskodawca: Gmina Ząbkowice Śląskie
Partner projektu: město Červený Kostelec

W ramach realizacji projektu w Ząbkowicach Śląskich zrealizowano wspólne koncerty orkiestr dętych z miast partnerskich, spektakle teatralne, turnieje piłki siatkowej i piłki nożnej dla dzieci.

Mikroprojekt nr CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_008/0001818
Tytuł projektu: „Owoce polsko-czeskiej współpracy“
Wnioskodawca: Miasto Lanškroun
Partner projektu: Gmina Miejska Dzierżoniów

Projekt związany był z jubileuszem 20-lecia współpracy między Dzierżoniowem i Lanškrounem. W ramach obchodów rocznicy polsko-czeskiej współpracy zorganizowano wydarzenia społeczne i kulturalne. Dla uczczenia współpracy otwarto w Lanškrounie kącik z drzewami owocowymi symbolizujący owocną i efektywną współpracę obu miast.

Mikroprojekt nr CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_008/0001787
Tytuł projektu: „Z rowerem za pan brat“
Wnioskodawca: Gmina Miejska Kłodzko
Partner projektu: Miasto Česká Skalice

W ramach realizacji projektu zorganizowano warsztaty edukacyjne dla przedszkolaków oraz dzieci ze szkół podstawowych obejmujące: naukę bezpiecznej jazdy na rowerze, zapoznanie z zasadami ruchu drogowego i bezpieczeństwem na drodze. Zorganizowano rajdy rowerowe dla przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych, rodzin oraz seniorów.

*Wydawca Euroregion Pomezi Čech, Moravy a Kladská – Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Republika Czeska
 we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Łukasiewicza 4a/2, 57-300 Kłodzko, Polska*

Zarejestrowane przez MK RCz E 16575

Redakcja dla czeskiej części – tel.: 00420 494 531 054 · e-mail: info@euro-glacensis.cz · www.euro-glacensis.cz

Redakcja dla polskiej części – tel.: 0048 74 86 771 30 · e-mail: biuro@eg.ng.pl · www.euroregion-glacensis.ng.pl

Opracowanie graficzne i przygotowanie do druku: Studio eMD, Rychnov nad Kněžnou

Druk: V&H Print Hlávko, Nové Město nad Metují